ศาลปกครอง & หลักนิติธรรม
(Administrative Court & Rule of Law)

1. ที่มาโดยย่อ (Background)

- พัฒนาการกฎหมายปกครองไทย: การจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณ พ.ศ. 2542
- มุ่งให้การใช้อำนาจฝ่ายปกครองอยู่ภายใต้การตรวจสอบตามกฎหมาย

2. วัตถุประสงค์ของศาลปกครอง (Objectives)

ควบคุมการใช้อำนาจของฝ่ายปกครอง

ตัดสินข้อพิพาททางปกครองด้วยผู้เชี่ยวชาญ

คุ้มครองประชาชนจากความเดือดร้อน

3. ลักษณะเด่นของคดีปกครอง (Key Features)

ระบบไต่สวน: ศาลค้นหาความจริง

ใช้เอกสารเป็นหลัก

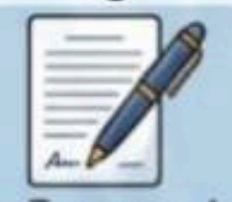

ขั้นตอนเรียบง่ายและค่าใช้จ่ายต่ำ

ศาลไม่สั่งบริหารแทน แต่ตรวจความชอบด้วยกฎหมาย

4. คดีที่อยู่ในอำนาจศาลปกครอง (Types of Cases)

เพิกถอนกฎ/คำสั่งที่ไม่ชอบ

ห้ามการกระทำทางกายภาพที่ไม่ชอบ

ละเลยต่อหน้าที่/ปฏิบัติล่าช้า

ละเมิดจากการใช้อำนาจ

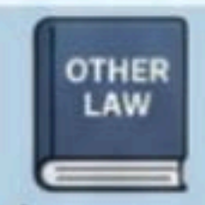
ความรับผิดของหน่วยงาน/เจ้าหน้าที่รัฐ

ข้อพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง

คดีที่กฎหมายให้หน่วยงานรัฐฟ้อง

คดีอื่นที่กฎหมายกำหนด

5. ข้อยกเว้น/แนวคดีที่มักไม่อยู่ในอำนาจ (Exceptions)

วินัยทหาร

การดำเนินการของคณะกรรมการตุลาการ

คดีในอำนาจศาลชำนัญพิเศษ

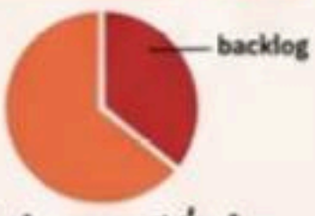
การกระทำในกระบวนการยุติธรรมอาญา

ข้อพิพาทกรรมสิทธิ์ที่ดิน

6. ภาพรวมการทำงาน: ปัญหา vs ผลสำเร็จ (Overview: Challenges vs Achievements)

ปัญหา/อุปสรรค

คดีล่าช้าและคดีคั่งค้าง

บุคลากรและงบประมาณจำกัด

ข้อดี/ผลสำเร็จ

ฟ้องคดีได้ง่ายและสะดวก

ค่าใช้จ่ายน้อย

การบริการและสถานที่สะดวกขึ้น

7. “หลักนิติธรรม” (Rule of Law)

คุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

รัฐจำกัดสิทธิได้ตามกฎหมาย

ตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมาย

แบ่งแยกอำนาจ: นิติบัญญัติ-บริหาร-ตุลาการ

สรุป (Conclusion)

ศาลปกครองคือกลไกตรวจสอบการใช้อำนาจฝ่ายปกครองให้เป็นไปตามกฎหมายและหลักนิติธรรม เพื่อคุ้มครองสิทธิประชาชนและประโยชน์สาธารณะอย่างสมดุล